

מרכז למידה חברתי-ערכי בסימן:

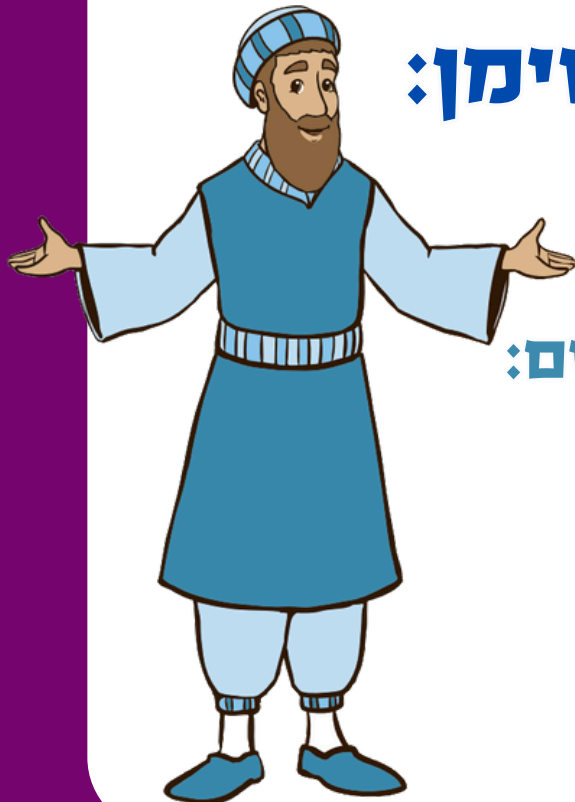
“מגילת אסתר”

תחנות למידה, פעילות ויצירה לאור הערכים:

תפילה,

אחדות

ואחריות

מגילת אסתר

מהווה מקור עשיר להעברת ערכים חברתיים.

שלושת הערכים המרכזיים -

תפילה, אחדות ואחריות - מהווים אבני יסוד

בסיפור המגילה ורלוונטיים מאוד לחיינו.

סיפור המגילה מזמן דיון משמעותי בהיבטים הבאים:

1. **תפילה** - כוחה של האמונה והפנייה לעזרה בעת מצוקה

(צום ותפילה של אסתר והעם)

2. **אחדות** - כוחו של ציבור מאוחד גדול מסך חלקיו

("לך כנוס את כל היהודים...")

1. **אחריות** - לקיחת אחריות אישית למען הכלל

(אסתר ומרדכי לוקחים אחריות להצלת העם)

הבחירה בחג הפורים כהזדמנות לעיסוק בערכים אלו

מאפשרת חיבור חווייתי בין המסורת היהודית לערכים אוניברסליים.

דרך הלמידה החווייתית במרכז למידה זה,

התלמידים יחו את הערכים באופן מוחשי,

יבינו את משמעותם ויעברו תהליך רפלקטיבי

על יישומם בחיי היומיום.

מטרות הפעילות במרכז למידה זה:

- התלמידים יכירו את סיפור מגילת אסתר ואת הערכים המרכזיים הבאים לידי ביטוי בה.
- התלמידים יבינו את הרלוונטיות של ערכי התפילה, האחדות והאחריות לחיים.
- התלמידים יכירו דוגמאות היסטוריות ועכשוויות ליישום ערכים אלו בחברה. מרכזת הלמידה מותאם לכיתות ד', ה', ו'. כיתות ג' בליווי של תיווך והכוונה.

התארגנות מראש:

- להדפיס את כרטיסיות המידע של כל תחנה כמספר הקבוצות.
- להדפיס את תמונת האביזרים שמעניקים בסיום כל תחנה (עמ' 9, עמ' 14, עמ' 19, עמ' 23).
- (ניתן גם להעניק את האביזר בצורה ויזואלית)
- ישנן תחנות שיש בהם דפי עבודה ויצירה שיש להדפיס מראש.
- הכנת תיבות אוצר כמספר הקבוצות, אותן יש לחלק לכל קבוצה בסיום הלמידה, לפני התאמת הכרטיסיות בחלק הנספחים (עמ' 25-28).

הוראות הפעלה:

- לפניכם מספר תחנות, יש להדפיס אותם לפי מספר הקבוצות שחילקתם.
- בכל תחנה ישנה משימה הקשורה לאחד הערכים.

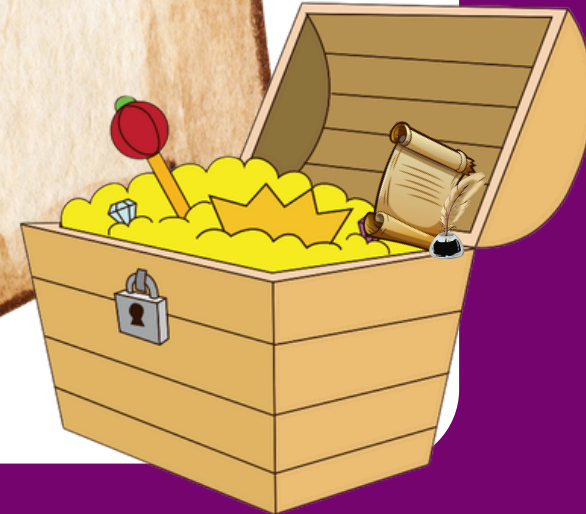
מומלץ לחלק את הכיתה לקבוצות כך שבכל קבוצה יהיו עד 6 תלמידים

- בסיום כל תחנה, יקבלו התלמידים חפץ.
 בסיום כל התחנות, הם יתבוננו על כל החפצים וינסו לגלות מהו האוצר
 המייצג את התהליך שהם עברו בכל התחנות יחד.
1. **בסיום תחנה 1:** יקבלו מגילה (תפילה) - המסמלת את תחילת התהליך,
 הפנייה לעזרה והתעוררות הרוחנית.
 2. **בסיום תחנה 2:** יקבלו כתר (אחדות) - המסמל את התאחדות העם תחת
 מטרה משותפת.
 3. **בסיום תחנה 3:** יקבלו את הטבעת (אחריות) - המסמלת את קבלת
 הסמכות והאחריות האישית.
 4. **בסיום תחנה 4:** יקבלו את השרביט (תוצאה) - המסמל את היכולת
 להשפיע ולשנות לטובה.
- קבוצה שהצליחה להתאים את החפץ לסמליות - (ראו נספחים עמ' 25-28)
 תקבל את ארגז האוצר והיא המנצחת!

סיימתם הכל?

אתם מוכנים לשמחת פורים השלימה!

כשאסתר המלכה

התכוונה למשימה המסוכנת של הצלת העם,

היא ביקשה מכולם להתפלל יחד איתה:

'צומו עלי... גם אני ונערותי אצום כן'.

התפילה היא דרך להתחבר ל-ה' ולבקש את בקשותינו.

בתחנה זו נלמד על "כוחה של תפילה משותפת"

ואיך אפשר להתפלל יחד

למען מטרה משותפת.

**" לך פנוס
את-כל-היהודים
הנמצאים בשושן,
וצומו עלי ואל-תאכלו
ואל-תשתו שלשת
ימים לילה ויום--
גם-אני ונערתי,
אצום כן; ובכן אבוא
אל-המלך, אשר
לא-כדת, וכאשר
אבדתי, אבדתי"**

פרק ד' פסוק ט"ז

מה אנחנו יכולים ללמוד
מהתפילות במגילה
לחיינו היום?

**"עצבות
נועלת שערי שמיים,**

תפילה פותחת שערים נעולים,

והשמחה
בכוחה לשבר חומות"
(הבעל שם טוב)

לפניכם 2 קטעים
מתוך מגילת אסתר
המבטאים את ערך התפילה.
קראו אותם
והשיבו על השאלות הבאות:

מדוע חשוב
לשתף אחרים בתפילה
(כפי שאסתר ביקשה מכולם
לצום איתה)?

**"ומרדכי, ידע
את-כל-אשר נעשה,
ויקרע מרדכי
את-בגדיו, וילבש
שק ואפר; ויצא בתוך
העיר, ויזעק זעקה
גדולה ומרה"**

פרק ד' פסוק א'

כיצד התפילה עזרה
לדמויות?

רק תפילה נישאה!

מוזמנים לבחור ולהישם

**הכינו
 "קיר תפילות"
 כיתתי
 ראו עמ' 29**

**צרו
 סידור תפילות
 אישי
 ראו עמ' 30**

**הכינו הצגה קצרה
 המדגימה את
 אחד מקטעי
 התפילה**

במגילת אסתר,

כאשר נשקפה סכנה לעם היהודי,

הפתרון הראשון היה להתאחד.

אסתר הבינה שכוחנו באחדותנו,

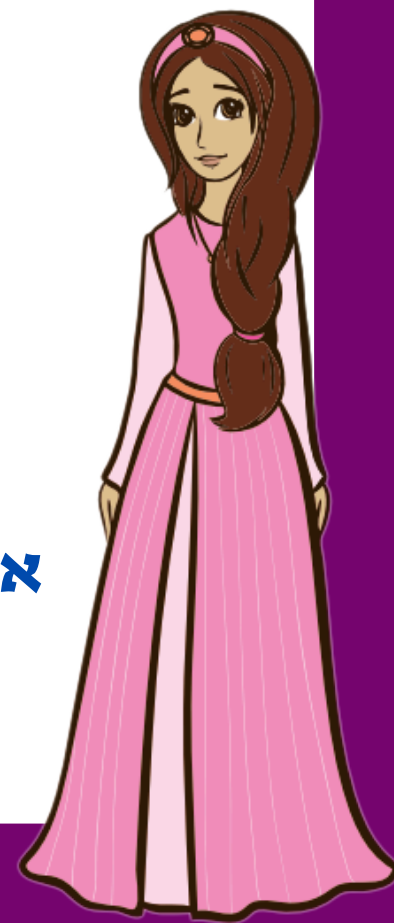
ולכן ביקשה 'לך כנוס את כל היהודים'.

מה המשמעות של אחדות בימינו?

איך אנחנו יכולים לחזק את האחדות בכיתה שלנו?

בתחנה זו נלמד על כוחה של האחדות

ונתנסה ביצירת אחדות בין כולנו.

**"כָּל יִשְׂרָאֵל
עֲרֵבִים זֶה לָזֶה"**

(חז"ל)

לפניכם 3 קטעים

מתוך מגילת אסתר המבטאים את ערך האחדות.

קראו אותם

והשיבו על השאלות הבאות:

מה אנחנו יכולים ללמוד ממידת האחדות במגילה לחיינו היום?

כיצד האחדות עזרה בכל אחד מהמקרים המתוארים?

**יחד
 כל הדרך!
 מוזמנים לבחור ולהישם**

**משחק
 "גשר אנושי" -
 בצעו משימות
 שאפשר לבצע
 רק בשיתוף
 פעולה
 ראו עמ' 31**

**קישוט כרזה
 עם ציטוט
 המבטא את ערך
 "אחדות"
 ראו עמ' 32**

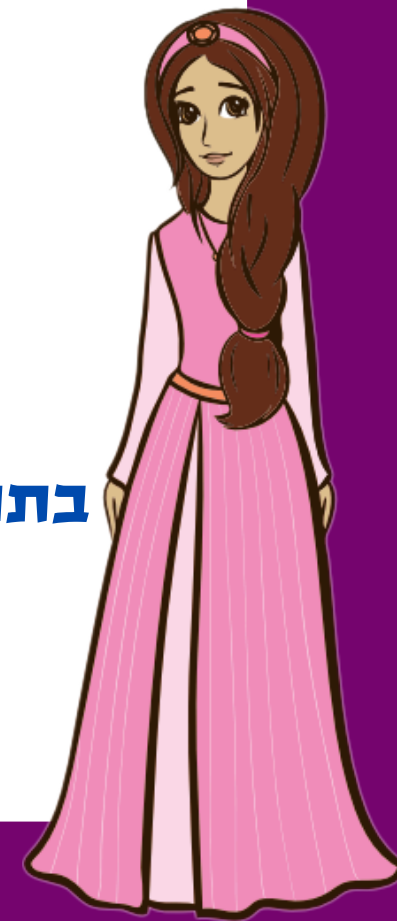
**הכנת
 "שרשרת
 האחדות"
 בכל רצועה כתבו
 מילה המבטאת
 אחדות
 ראו עמ' 33-36**

אחריות

**מרדכי היהודי נהג באחריות כלפי העם
 כשגילה את מזימת המן.
 הוא לא חשב רק על עצמו, אלא פעל למען כולם.
 גם אסתר, למרות שהייתה מוגנת בארמון,
 הרגישה אחריות להציל את עמה.
 בתחנה זו נלמד מה המשמעות של לקיחת אחריות על הזולת
 וכיצד אנחנו יכולים לקחת אחריות
 בחיי היומיום שלנו.**

"אם אין אני לי -
מי לי?
**וכשאני לעצמי -
מה אני?**

**ואם לא עכשיו -
אימתי?"**

(מסכת אבות)

לפניכם קטע

מתוך מגילת אסתר המבטא את ערך האחריות.
קיראו והשיבו על השאלות הבאות:

מה אנחנו יכולים ללמוד
ממידת האחריות במגילה
לחינו היום?

מה קורה כאשר
אנשים אינם לוקחים אחריות?
(ראו את הדוגמא של המן
כשלא לקח אחריות על מעשיו)

כיצד ערך האחריות
בא לידי ביטוי בקטע זה
במגילה?

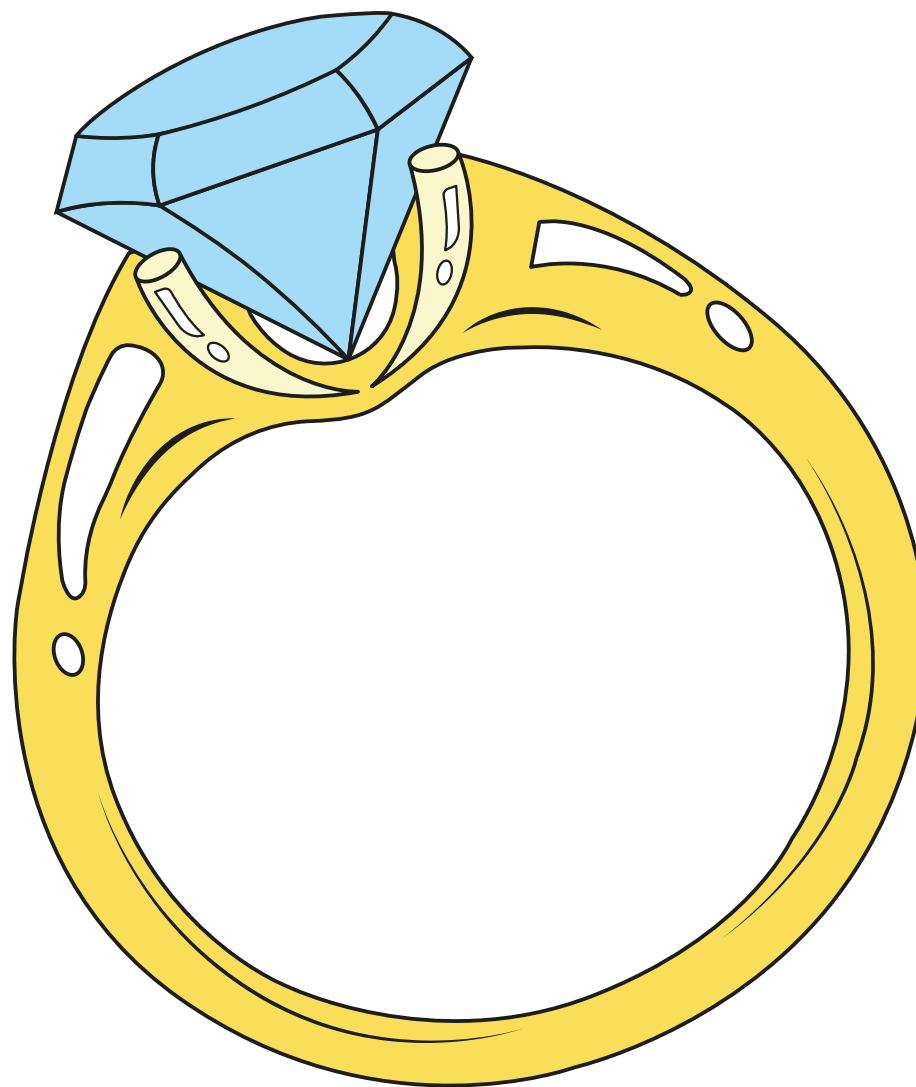

**אם
 אין אני לי -
 מי לי?
 מוזמנים לבחור וליישם**

**"לוח משימות"
 כיתתי -
 כל תלמיד/ה
 לוקח/ת אחריות
 על משימה**

**"לוקחים"
 אחריות"
 כל כיתה אחראית
 על משימה אחרת
 למען ביה"ס**

**"מיומנה של
 אסתר"
 כתבו דף מיומנה של
 אסתר שבו היא מתארת
 את הדילמה שלה
 ואת ההחלטה
 לקחת אחריות
 ראו עמ' 37**

תפילה, אחדות, אחריות

במהלך פעילות זו

לאורך מגילת אסתר ראינו איך שילוב של

אחדות, תפילה ואחריות

הביא להצלת העם היהודי.

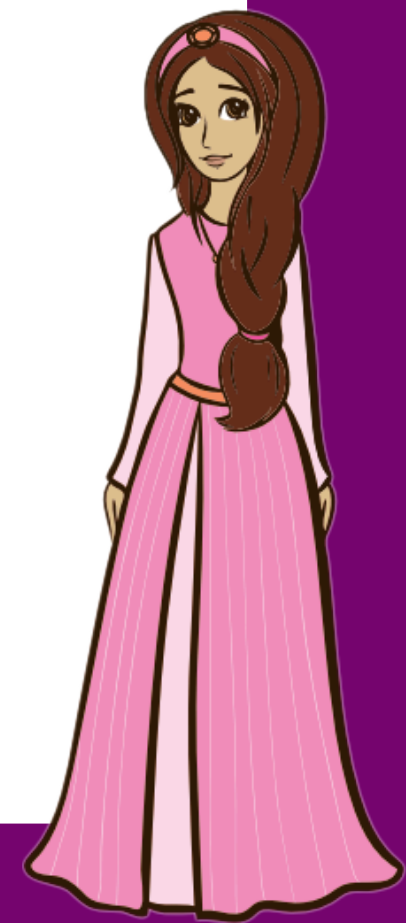
כל אחד מהמרכיבים האלה חשוב,

אבל ביחד הם יוצרים כוח מיוחד.

בחלק זה, נחבר את כל מה שלמדנו עד כה

ונראה איך אפשר ליישם את השילוב הזה

בחיי היום-יום שלנו.

**"לִיהוּדִים
 הֵיְתָה
 אוֹרָה וְשִׂמְחָה
 וְשֵׁשׁ וְיָקָר"
 מוֹזַמְנִים לְבַחֹר וּלְיֵשֵׁם**

ערך התפילה!

כתבו תפילה כיתתית
 למען הצלחת
 עם ישראל,
 שמירה על חיילי צה"ל
 והשבת כלל החטופים

ערך האחדות!

הכינו מגילה כיתתית
 המספרת על מקרה שבו
 הכיתה התאחדה למען
 מטרה משותפת

ערך האחריות!

חישבו על משימה
 כיתתית
 בה אתם דואגים לשמח
 הצוות החינוכי בביה"ס

צוות תכנים חינוך חברתי-ערכי חמ"ד יסודי

"וַיִּכְתֹּב מֶרְדְּכַי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה,
 וַיִּשְׁלַח סְפָרִים אֶל כָּל הַיְהוּדִים
 אֲשֶׁר בְּכָל מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ אַחְשׁוּרוֹשׁ,
 הַקְּרוּבִים וְהָרְחוּקִים,
 לְקַיֵּם עֲלֵיהֶם לִהְיוֹת עֹשִׂים
 אֶת יוֹם אַרְבַּעַת עָשָׂר לְחֹדֶשׁ אָדָר,
 וְאֶת יוֹם חֲמִשָּׁה עָשָׂר בּוֹ, בְּכָל שָׁנָה וּשְׁנָה,
 כַּיְמֵים אֲשֶׁר נָחוּ בָהֶם הַיְהוּדִים מֵאוֹיְבֵיהֶם,
 וְהַחֹדֶשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם
 מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב,
 לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מְשֻׁתָּה וּשְׂמֵחָה
 וּמְשֻׁלוּחַ מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ
 וּמִתְּנוֹת לְאֲבִיוֹנִים"

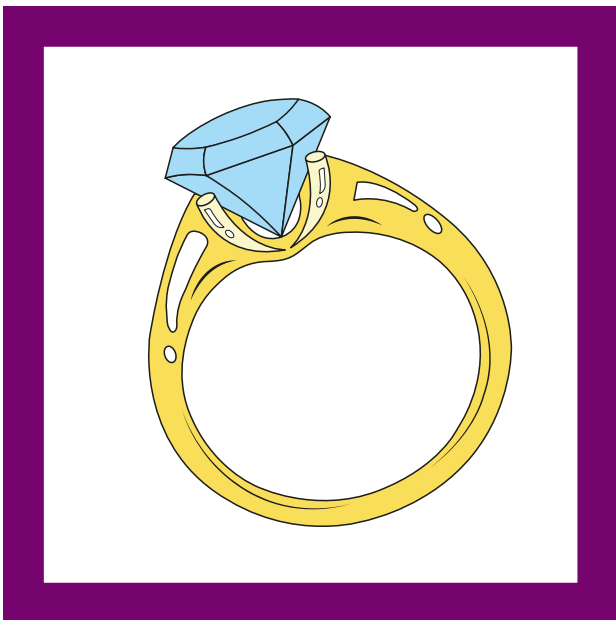
חג פורים שמח!

נספחים

**לאחר שעברתם ולמדתם את כל התחנות,
לפניכם כרטיסיות של החפצים שאספתם
ואת מה שהם מסמלים - עמ' 26-27
התאימו את החפץ שקיבלתם בסיום כל תחנה
למשפט המתאים.**

**מסמלת את
קבלת הסמכות
והאחריות האישית.**

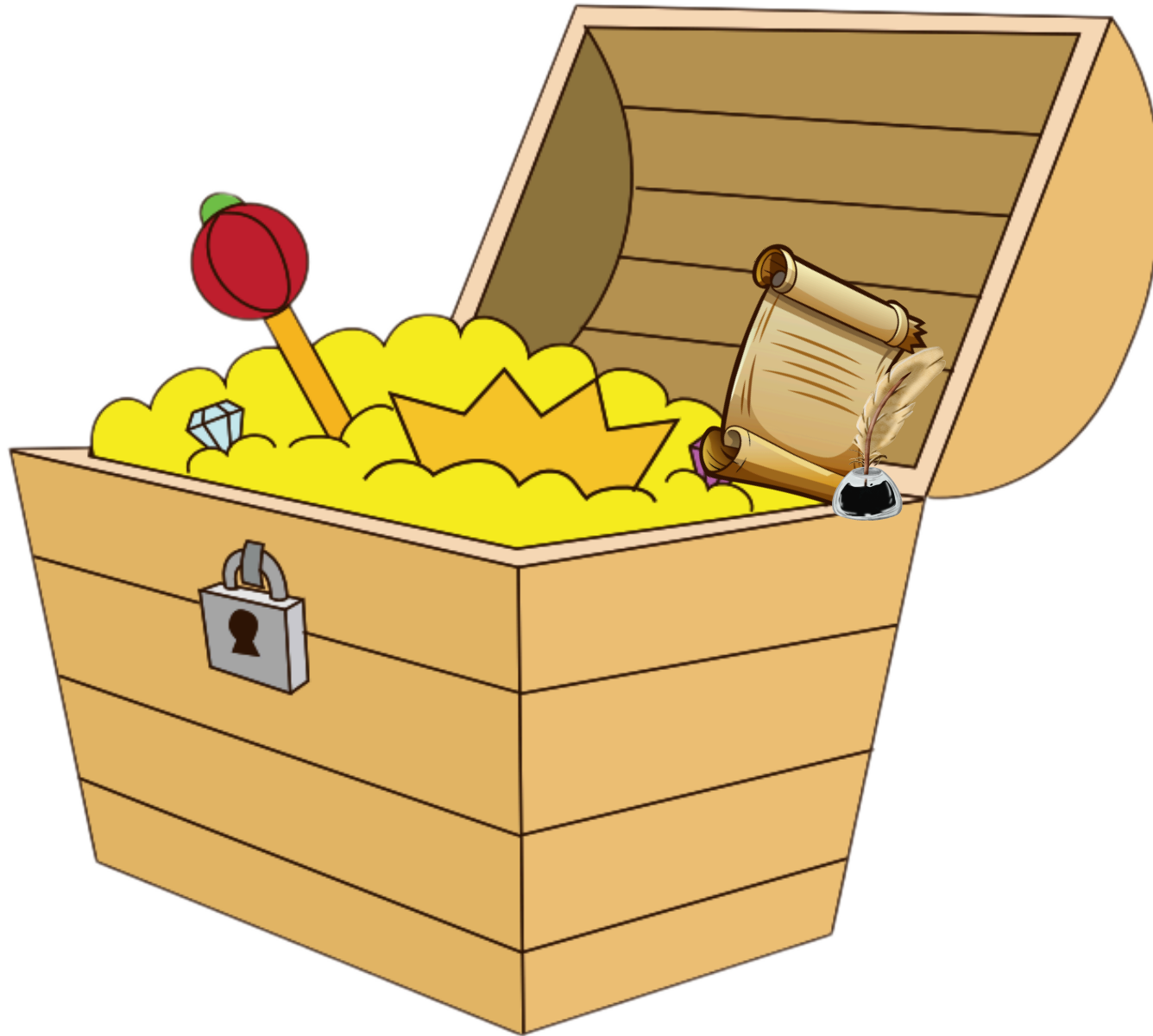
**מסמלת את
תחילת התהליך,
הפנייה לעזרה
והתעוררות
הרוחנית.**

**מסמל את
היכולת להשפיע
ולשנות לטובה.**

**מסמל את
התאחדות העם תחת
מטרה משותפת.**

סיימתם את כל התחנות?

זכיתם בתיבת האוצר!

צוות תכנים חינוך חברתי-ערכי חמ"ד יסודי

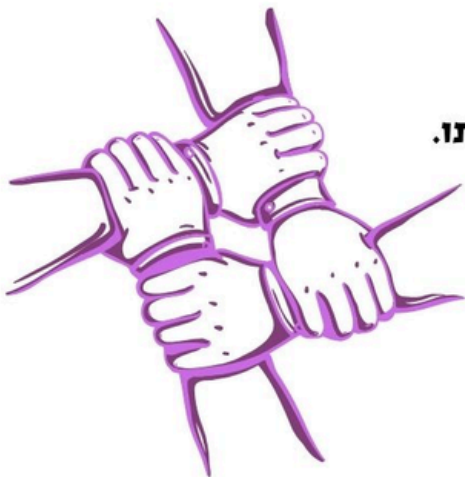
אני מתפלל/ת ש...

רק תפילה נישאה!

סידור התפילה שלי

**רשימת רעיונות למשחקים שניתן לשחק רק בשיתוף פעולה -
משחקים אלו מעודדים תקשורת, תיאום, אמון הדדי ועבודת צוות**

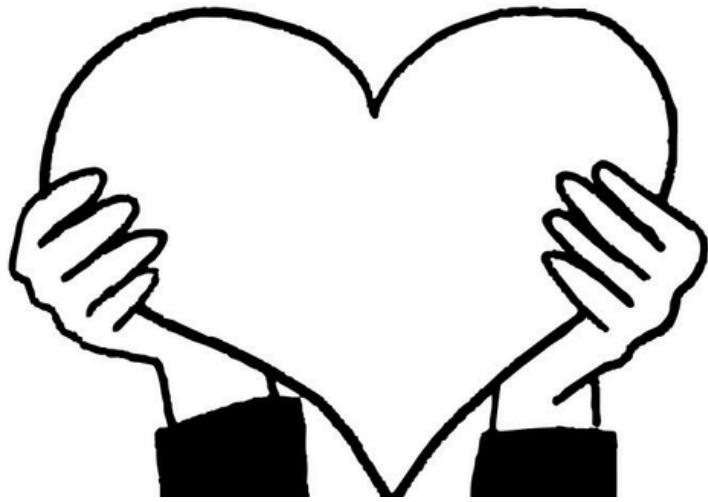
1. פאזל אנושי - כל משתתף צריך לעמוד במצב מסויים שמשתלב עם העמידה של האחרים ליצירת תמונה שלמה.
2. תרגיל האמון - אדם אחד נופל לאחור בעיניים עצומות והאחרים תופסים אותו.
3. שרשרת העברות - העברת חפץ בשרשרת אנושית ארוכה בזמן מוגבל או בתנאים מיוחדים (למשל בלי להשתמש בידיים).
4. תופסת כפולה - זוגות קשורים ברגליים משחקים תופסת נגד זוגות אחרים.
5. הרמת חפץ כבד בקבוצה - כל אחד מרים חלק קטן מהמשקל הכולל.
6. משחק "האי" - כל הקבוצה צריכה להישאר על שטח שהולך ומצטמצם.
7. חציית נהר דמיוני - משתתפים משתמשים בקרשים מוגבלים כדי לעבור מנקודה לנקודה מבלי לגעת ב"מים".
8. מבוך אנושי עיוור - תלמיד/ה עם עיניים מכוסות מונחה על ידי הקבוצה דרך מבוך.
9. משחק הרוב שותק - משימה קבוצתית כאשר רק מיעוט מהמשתתפים יכולים לדבר.
10. הרכבת מכונה אנושית - כל אחד מבצע תנועה חוזרת שמשתלבת בתנועות האחרים ליצירת "מכונה" שעובדת.
11. חפש את המטמון קבוצתי - רמזים מפוזרים כך שכל אחד צריך לפתור חלק אחר מהחידה.
12. הובלת כדור ענק - קבוצה מנסה להעביר כדור גדול מאוד לאורך מסלול בלי לגעת בו בידיים.
13. משחק השרשרת - יצירת שרשרת אנושית ארוכה שצריכה לבצע משימות מורכבות.
14. פיסול קבוצתי - יצירת פסל אנושי מורכב שכולם משתתפים בו.
15. כדורגל זוגות - זוגות קשורים ברגליים משחקים כדורגל.
16. מעגל אמון - אדם אחד במרכז מעגל עם עיניים עצומות "נופל" לכיוונים שונים והקבוצה תופסת אותו.
17. בניית מבנה מקרטונים - בניית מבנה גבוה או מורכב בזמן מוגבל.
18. העברת מסרים בתנועות - משחק "טלפון שבור" ויזואלי עם תנועות גוף.
19. חבל משיכה קבוצתי - קבוצות מתחרות זו בזו כאשר כל קבוצה פועלת כיחידה אחת.
20. סיפור שרשרת - כל אחד תורם משפט או פסקה לסיפור מתגלגל.

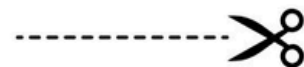

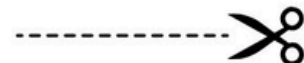
טוֹבִים הַנְּשֵׁנִים

מִן הַאֶחָד

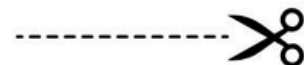

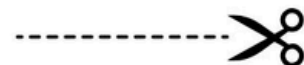
עַרְבוֹת הַדָּדִית

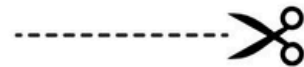

עִם אֶחָד

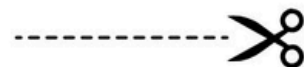
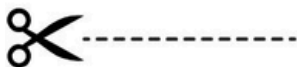

שׁוֹתֵפוֹת

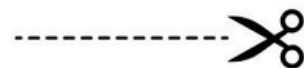
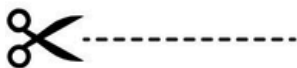

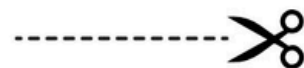
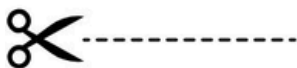
שלום

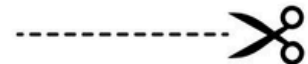

לכידות

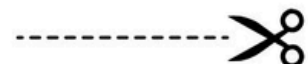

אהבה

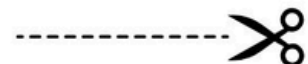

הרמוניה

שיתוף פעולה

חיבוק

